

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 241/2025-50

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného bodnarlegal s. r. o., Žriedlová 3, Košice, proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/18/2023 z 20. apríla 2023 a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 57/2023 z 21. marca 2024 takto

r o z h o d o l :

1. Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/18/2023 z 20. apríla 2023 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 4To/18/2023 z 20. apríla 2023 **zrušuje a v e c v r a c i a** Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.
3. Krajský súd v Nitre **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **1 678,81** eur a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Ústavnej sťažnosti vo zvyšnej časti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 3. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením krajského súdu a uznesením najvyššieho súdu označenými v záhlaví tohto nálezu. Navrhuje

napadnuté uznesenia zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

2. Uznesením sp. zn. III. ÚS 241/2025 z 29. apríla 2025 ústavný súd vyhovel žiadosti sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ustanovil mu právneho zástupcu identifikovaného v záhlaví tohto nálezu, ústavnú sťažnosť prijal na ďalšie konanie v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutými uzneseniami a vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

II.

Skutkové východiská

3. Rozsudkom Okresného súdu Nitra sp. zn. 6T/25/2022 z 9. septembra 2022 bol sťažovateľ uznáný vinným z prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. b) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 roky. Na odvolanie prokurátora bol avizovaný rozsudok uznesením krajského súdu sp. zn. 4To/68/2022 z 10. novembra 2022 s poukazom na § 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku zrušený a vec bola podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátená okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 6T/25/2022 z 11. januára 2023 bol sťažovateľ uznáný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že za okolností uvedených v rozsudku pod zámienkou ukázania vozidla vylákal poškodeného na miesto uvedené v rozsudku, fyzicky ho napadol, v dôsledku čoho poškodený spadol na zem, pričom sťažovateľ mu následne odcudzil finančnú hotovosť 380 eur a ušiel na neznáme miesto. Za to bol sťažovateľovi uložený trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 6 mesiacov, na ktorého výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Okresný súd zároveň uložil sťažovateľovi povinnosť nahradiť poškodenému škodu. Odvolanie sťažovateľa uplatnené proti rozsudku okresného súdu bolo uznesením krajského súdu podľa § 319 Trestného poriadku zamietnuté. Dovolanie sťažovateľa, ktoré podal proti uzneseniu krajského súdu, bolo uznesením najvyššieho súdu s poukazom na § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté.

III.

Argumentácia sťažovateľa

4. Podľa názoru sťažovateľa spáchanie trestného činu lúpeže bolo možné usudzovať len z výpovede poškodeného z prípravného konania, ktorá bola v rozpore s jeho výpoveďou na hlavnom pojednávaní. Poškodený vypovedal v prípravnom konaní pod vplyvom drog a túto svoju výpoveď na hlavnom pojednávaní poprel. Svedkovia uvádzali, že pri poškodenom sa v danom čase nachádzal aj iný neznámy muž, z čoho vyplýva, že hotovosť mohol poškodenému odcudziť aj tento muž, resp. mohla mu vypadnúť. Táto neznáma osoba nebola identifikovaná. V danom prípade tak potrebné aplikovať zásadu *dubio pro reo*. Záver najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania je nekorektný, pretože najvyšší súd sa nezaoberal nedostatočným odôvodnením záverov všeobecných súdov a dovolanie odmietol pre nemožnosť revízie skutkových zistení. V danej situácii však nešlo o skúmanie skutkového stavu, ale o prieskum procesných postupov.

IV.

Vyjadrenie krajského súdu, vyjadrenie najvyššieho súdu a replika sťažovateľa

IV.1. Vyjadrenie krajského súdu:

5. Uznesenie krajského súdu sa dostatočným spôsobom vyrovnáva s námietkami sťažovateľa. Krajský súd poukazuje na výpoveď poškodeného z prípravného konania, pričom jej čiastočná zmena na hlavnom pojednávaní nemôže znamenať, že k určitým skutkovým okolnostiam nedošlo. Z uznesenia krajského súdu vyplývajú aj ďalšie okolnosti, pre ktoré možno výpoveď poškodeného z prípravného konania považovať za vierohodnú. Krajský súd poukazuje na výpovede svedka [REDAKOVANÉ] a svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorí videli, že poškodený mal finančnú hotovosť, ktorú mu mal sťažovateľ ulúpiť, u seba, ako aj na to, že poškodený si nárok na náhradu škody proti sťažovateľovi uhradil ihneď a presne. Odôvodnenie rozhodnutia vydaného na odvolacom súde pritom nemusí poskytnúť odpoveď na každú vznesenú otázku, ale len na podstatné argumenty. Krajský súd považuje ústavnú sťažnosť za vecne neopodstatnenú a navrhuje jej nevyhovieť.

IV.2. Vyjadrenie najvyššieho súdu:

6. Uznesenie najvyššieho súdu je vecne správne a najvyšší súd naň v celom rozsahu odkazuje. Argumentáciou uvádzanou na dovolanie sa sťažovateľ domáhal revízie skutkových zistení, čo je z dovolacieho prieskumu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (časť za bodkočiarkou) vylúčené. Posudzovanie rozporov vo výpovediach totiž znamená posudzovanie obsahu vykonaných dôkazných prostriedkov a z nich získaných dôkazov, čo je podstatou zisťovania skutkového stavu. Všeobecné sudy reagovali na podstatné námietky týkajúce sa zmeny výpovede poškodeného na hlavnom pojednávaní oproti jeho výpovedi z prípravného konania. Pokiaľ sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že jeho odsúdenie bolo založené na dôkazoch nevykonaných v súlade s Trestným poriadkom, tak z uznesenia najvyššieho súdu vyplývajú dostatočné odpovede na to, prečo tejto námietke nebola priznaná pozitívna relevancia. Najvyšší súd navrhuje ústavnej sťažnosti sťažovateľa nevyhovieť.

IV.3. Replika sťažovateľa:

7. Sťažovateľ zotráva na ústavnej sťažnosti. Nedostatočnosť uznesenia najvyššieho súdu spočíva v nekorektnom vyrovnaní sa s argumentáciou prednesenou v dovolaní. V uznesení krajského súdu možno popritom identifikovať aj svojvoľné hodnotenie dôkazov. Usvedčujúcim dôkazom z trestného činu lúpeže bola len nevierohodná výpoveď poškodeného z prípravného konania, kde vypovedal pod vplyvom omamných a psychotropných látok, pričom na hlavnom pojednávaní vypovedal diametrálne opačne. Všeobecné súdnictvo neodstránilo rozpory v dvoch výpovediach poškodeného, hoci formálne deklarovalo opak. Závery súdov sú protirečivé a skresľujúce, pretože poškodený svoju výpoveď z prípravného konania na hlavnom pojednávaní nezmenil len čiastočne, ale v skutočnosti ju dementoval. Iný usvedčujúci dôkaz v danej veci produkovaný nebol, pretože poukazované svedecké výpovede nepreukazujú spáchanie trestného činu lúpeže. Poškodený sa aj pri uplatnení nároku na náhradu škody nachádzal pod vplyvom omamných a psychotropných látok. Pri poškodenom sa v relevantnom čase nachádzal neznámy muž, ktorý mohol dotknutú hotovosť odcudziť tiež, čo vytvorilo predpoklad pre aplikáciu procesného pravidla *in dubio pro reo*.

8. Sťažovateľ s poukazom na judikatúru ústavného súdu uzatvára, že v posudzovanej veci existuje evidentný nesúlاد právnych záverov so skutkovými zisteniami a na tomto podklade navrhuje ústavnej sťažnosti v celom rozsahu vyhovieť.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

9. Predmetom prieskumu pred ústavným súdom spravidla nie je to, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. V tomto zmysle ústavný súd nie je súdom konajúcim v základnom konaní. Aj napriek tomu však ústavný súd do rozhodnutí všeobecných súdov intervenuje v prípadoch, keď nimi došlo k zásahu do niektorého zo základných práv alebo slobôd tak, že interpretácia či aplikácia zákonného práva nerešpektuje podstatu ústavných princípov (m. m. napr. III. ÚS 455/2020, III. ÚS 216/2023). Ide o prípady arbitrárnych rozhodnutí, ktoré znamenajú najmä (i) extrémny nesúlاد právnych záverov s vykonanými skutkovými a právnymi zisteniami, (ii) interpretáciu, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (odklon od ustálenej judikatúry bez toho, aby boli dostatočne uvedené dôvody, na základe ktorých súd odmietol stabilizovanú výkladovú prax), (iii) nerešpektovanie kogentnej normy (interpretáciu), ktorá je v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti, ako aj (iv) hodnotenie dôkazov vykonaných bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové závery (m. m. napr. I. ÚS 413/2018, III. ÚS 216/2023, IV. ÚS 599/2021).

10. Z hľadiska ustálenia skutkového stavu neuniklo pozornosti ústavného súdu, že jediným sťažovateľom a usvedčujúcim priamym a pôvodným dôkazom je výpoveď poškodeného z prípravného konania. Medzi stranami nebolo sporné to, že poškodený vypovedal v prípravnom konaní pod vplyvom omamných a psychotropných látok. Podľa spisového materiálu poškodený na hlavnom pojednávaní akcentoval, že *„uvádzam dnes to, čo si pamätám, to, čo je pravda. Nevieam, prečo som vtedy tak vypovedal, bol som pod vplyvom návykovej látky, bolo to deň po tom, mohol som to vidieť inak, ako to vidím teraz“*. Ďalej poškodený v rámci hlavného pojednávania vypovedal: *„Pokiaľ ide o údery od obžalovaného, tie som si pamätal. Čo sa týka finančnej hotovosti, kt. mi mal obžalovaný vybrať zo zadného vrečka, tak to si nepamätám, resp. je pravda to, čo som uviedol na dnešnom HP, t. j. neviem, kde zmizlo tých 380 eur, resp. kto ich zobral a kedy.“* Z rozsudku okresného súdu ďalej vyplýva, že poškodený na hlavnom pojednávaní vypovedal, že podľa jeho úsudku nešlo o lúpež, pričom pripustil aj možnosť, že inkriminované peňažné prostriedky, ktorých ulúpenia sa mal dopustiť sťažovateľ, minul aj sám. V rámci odstraňovania rozporov medzi výpoveďami z prípravného konania a zo súdneho konania poškodený uviedol, že si stojí za tým, čo uviedol na hlavnom pojednávaní, aj vzhľadom na časový odstup. Uvedené odôvodnil tým, že v tom čase požíval návykové látky a dokonca aj v dotknutý deň skutku bol pod ich vplyvom. Pokiaľ ide o výpoveď svedka [REDACTED], ten nevidel, že by sťažovateľ poškodenému niečo zobral. Poškodený mal tomuto svedkovi tesne po tom, ako ho svedok našiel, uviesť, že sťažovateľ ho udril nejakou palicou a vzal mu peniaze. Z výpovede zmieneného svedka tiež vyplýva, že nevidel celú čiastku, o ktorú mal byť poškodený olúpený (380 eur), ale len cca 200 eur.

11. Okresný súd v rámci dôvodov svojho rozsudku podotkol, že *„poškodený nedementoval skutočnosti, ktoré konzistentne vypovedal v prípravnom konaní, len uviedol, že bol napadnutý,*

utrpel pri skutku traumy a nevie o tom rozprávať. Taktiež to, že sa poškodený nevedel na hlavnom pojednávaní rozpamätať k odcudzeniu peňazí obžalovaným, resp. tvrdil, že bol pod vplyvom omamných látok, neznamená, že jeho výpoveď nie je vierohodná, pretože s touto výpoveďou korešpondujú výpovede svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí jednoznačne potvrdili verziu poškodeného [REDAKOVANÉ] aj v tom, že mal pri sebe spomínanú finančnú hotovosť. Svedok [REDAKOVANÉ] na hlavnom pojednávaní potvrdil aj to, že mu poškodený povedal, že peniaze mu vzal obžalovaný. Svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] potvrdzujú výpoveď samotného poškodeného z prípravného konania. Pravdivosť výpovede poškodeného z prípravného konania nasvedčuje aj skutočnosť, že tento si práve proti osobe obžalovaného uplatnil nárok na náhradu škody presne v sume, o ktorú ho obžalovaný olúpil.“.

12. Krajský súd na odvolanie v podstatnom avizoval, že „k fyzickému napadnutiu poškodeného sa obžalovaný sám priznal, popieral však, že by poškodenému odcudzil hotovosť 380 eur, čo však bolo vyvrátené výpoveďou poškodeného z prípravného konania, ktorý uviedol, že obžalovaný ho fyzicky napadol a následne mu zobral peniaze, ktoré mal pri sebe, ktorá skutočnosť bola potvrdená svedkami [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]... Opodstatnené závery a zistenia súdu prvého stupňa ohľadne viny obžalovaného zo spáchania zažalovaného skutku aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplývajú z dôkazov vykonaných zákonným spôsobom pri dodržaní kontradiktórnosti konania, a to predovšetkým z **usvedčujúcej výpovede samotného poškodeného z prípravného konania, pričom čiastočná zmena jeho výpovede z hlavného pojednávania, že si skoro nič nepamätá, lebo v tom čase bol na tom zle, ale to je už za ním a teraz žije usporiadaný život, čo však nemôže znamenať, že k určitým skutkovým okolnostiam nedošlo.** Poškodený bol vypočutý v deň spáchania žalovaného skutku, následne i po vznesení obvinenia na ďalší deň, kedy podrobne a zhodne popísal priebeh skutku, čím možno výpoveď poškodeného považovať za vierohodnú. Taktiež skutočnosť, že poškodený mal pri sebe finančnú hotovosť, potvrdili svedkovia [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] a pravdivosť výpovede poškodeného z prípravného konania potvrdzuje aj skutočnosť, že poškodený si nárok na náhradu škody voči obžalovanému uplatnil ihneď a presne v sume 380 eur.“.

13. Pokiaľ ide o výpoveď poškodeného učinenu na hlavnom pojednávaní, ambíciou ústavného súdu nie je všeobecným súdom brániť v preformulovaní výpovede v procese jej vteľovania do odôvodnenia rozhodnutia, no podmienkou prípustnosti tohto postupu je **zákaz jej obsahovej deformácie**. Informácia získaná z hodnoteného dôkazu nesmie byť akokoľvek skreslená (m. m. napr. nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 3579/17 z 3. apríla 2018). Uvedený imperatív však nebol v danej veci dodržaný. Ústavnému súdu totiž z porovnania (i) spisového materiálu a časti odôvodnenia uvedenej na s. 3 rozsudku okresného súdu a (ii) zhodnotenia výpovede poškodeného z hlavného pojednávania uvedeného na s. 6 rozsudku okresného súdu a s. 6 uznesenia krajského súdu vyplýva podstatná falzifikácia obsahového odkazu výpovede poškodeného učinenej na hlavnom pojednávaní. Ústavne neudržateľnými sú tvrdenie okresného súdu a nadväzne na to aj konštatácia krajského súdu, podľa ktorých poškodený na hlavnom pojednávaní nedementoval skutočnosti, ku ktorým vypovedal v prípravnom konaní, resp. že výpoveď z prípravného konania pozmenil na hlavnom pojednávaní len čiastočne, a teda vo výsledkovej línii záverečného úsudku všeobecného súdnictva o vine sťažovateľa vlastne celkom nepodstatne. **Na hlavnom pojednávaní poškodený nepotvrdil skutočnosti, ktoré uviedol v prípravnom konaní, ale s prislúchajúcim odôvodnením konštatoval fakty práve v opačnom zmysle. Poškodený totiž avizoval, že skutočnosti ním tvrdené v prípravnom konaní boli**

vyriecknuté pod vplyvom omamných a psychotropných látok, poprel, že by išlo zo strany sťažovateľa o lúpež, pričom dokonca pripustil, že inkriminované finančné prostriedky, o ktoré ho mal olúpiť sťažovateľ, minul aj v rámci vlastnej dispozičnej sféry (súkromnej autonómie).

14. Okresný súd a krajský súd na podporu sťažovateľovej viny poukazovali aj na výpovede svedka [REDAKOVANÉ] a svedkyne [REDAKOVANÉ]. Po oboznámení sa s relevantnou časťou spisového materiálu a dôvodmi rozsudku okresného súdu, ako aj uznesenia krajského súdu však pozornosti ústavného súdu neuniklo, že svedok [REDAKOVANÉ] tvrdený skutok priamo nevidel. Tento svedok síce sťažovateľa zo skutku usvedčoval, ale bol len tzv. „svedkom z počutia“ (sprostredkovaný dôkaz), pretože o skutku sa mal dozvedieť tesne potom, keď poškodeného našiel, práve od poškodeného. Poškodený sa však mal v tom čase nachádzať pod vplyvom omamných a psychotropných látok a svoju, tomuto stavu korešpondujúcu výpoveď, na hlavnom pojednávaní kategoricky poprel. Obdobné závery platia aj vo vzťahu k uplatneniu nároku na náhradu škody poškodeným. Z korešpondujúcej časti spisu tiež vyplýva, že svedok [REDAKOVANÉ] ani nevidel celú hotovosť, ktorú mal sťažovateľ poškodenému ulúpiť. Ústavnému súdu sa preto nejaví korektné konštatovanie okresného súdu, podľa ktorého výpovede svedka [REDAKOVANÉ] a svedkyne [REDAKOVANÉ] **jednoznačne** potvrdili verziu poškodeného tak, ako ju prezentoval pred orgánmi prípravného konania. Napokon sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi v konkrétnych skutkových súvislostiach namietal aj skutočnosť, že peniaze mohla poškodenému ulúpiť aj iná osoba. Adekvátna reakcia na možnosť alternatívneho priebehu skutkového deja však v odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov absentuje.

15. Podľa názoru ústavného súdu za každých okolností platí, že jedným z významných záujmov štátu je odhaľovanie trestnej činnosti. Každý trestný čin, ktorý ostane nepotrestaný, a každé stíhanie, ktoré nenájde vyústenie v odhalení páchatela, sú nežiaduce. Na druhej strane nie je rovnako žiaduce, keď v rámci súdneho konania dôjde k prehliadnutiu pochybností o páchatelovi len preto, aby vec neostala bez odsúdenia konkrétnej entity (m. m. III. ÚS 455/2020). Z výsledkov dokazovania realizovaného všeobecnými súdmi vyplýva ich deformačné skreslenie v rámci pretavenia do dôvodov rozsudku okresného súdu a dôvodov uznesenia krajského súdu. Ústavný súd dospel k záveru o selektívnom zameraní dokazovania s podcenením výraznej okolnosti svedčiacej v neprospech dôveryhodnosti výpovede poškodeného z prípravného konania ako jediného sťažovateľa usvedčujúceho, priameho a pôvodného dôkazu a ostatných sprostredkujúcich a nepriamych dôkazov získaných v tomto čase. V avizovanom smere má ústavný súd na mysli skutočnosť, že poškodený sa v týchto časových reáliách mal nachádzať pod vplyvom omamných a psychotropných látok, čo sám uznal a čo nebolo medzi sťažovateľom na jednej strane a všeobecnými súdmi na strane druhej ani rozporné. Napokon, všeobecné súdy neustálili skutkový stav bez dôvodných pochybností, pretože nevenovali dostatočnú pozornosť možným eventualitám skutkového deja, na ktoré sťažovateľ v rámci jednotlivých podaní v konkrétnych podobách poukazoval.

16. Pojem spravodlivý a kontradiktórny proces predpokladá, že súd by v zásade mal prikladať väčšiu váhu výpovedi svedka prednesenej na pojednávaní ako záznamu o jeho výsluchu v prípravnom konaní. Okrem iných dôvodov je to preto, že predsúdne vypočúvanie je predovšetkým procesom, ktorým prokuratúra zhromažďuje informácie v rámci prípravy na pojednávanie, aby podporila svoj prípad na súde. Na druhej strane **úlohou senátu, ktorý vedie**

pojednávane, je stanovenie viny alebo nevinu obžalovaného po spravodlivom posúdení všetkých dôkazov skutočne predložených na súdnom pojednávaní na základe ich bezprostredného vykonania (pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Huseyn a ďalší proti Azerbajdžanu z 26. 7. 2011, sťažnosti č. 35485/05, 45553/05, 35680/05 a č. 36085/05). Pritom práve skutkový dej prevzatý z prípravného konania naráža na podstatne relativizujúce údaje vyplývajúce z výpovede poškodeného uskutočnenej na hlavnom pojednávaní (m. m. aj III. ÚS 455/2020).

17. V posudzovanej veci teda ústavný súd konštatuje, že záver, podľa ktorého skutkový stav týkajúci sa žalovaného skutku bol objasnený bez dôvodných pochybností, nie je ústavne udržateľný. Uvedený sumár výhrad však vo výsledkovej línii netvorí proces, ktorý by sa dal označiť za spravodlivý. Nedostatočné skutkové posúdenie okolností zakladajúcich spáchanie trestného činu lúpeže, ktoré sa kládlo sťažovateľovi za vinu, ako aj naň nadväzujúce podstatné rozpory vo finálnych záveroch všeobecného súdnictva zakladajú porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie garantovaného čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). Inými slovami, v posudzovanej veci existuje extrémny nesúlad právnych záverov (právneho posúdenia žalovaného skutku) s vykonanými skutkovými zisteniami (m. m. napr. I. ÚS 413/2018, III. ÚS 216/2023, IV. ÚS 599/2021 a nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 3579/17 z 3. apríla 2018).

18. Ústavný súd v súvislosti s návrhom sťažovateľa na zrušenie uznesenia krajského súdu a vrátenie veci krajskému súdu na ďalšie konanie dospel k záveru, že pre dosiahnutie nápravy vo veci je nevyhnutné, aby tomuto návrhu vyhovel (bod 2 výroku tohto nálezu). Krajský súd je v ďalšom konaní vo veci podľa § 134 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v tomto náleze. Úlohou krajského súdu bude na tomto podklade ustáliť skutkový stav náležitým spôsobom tak, aby o ňom nevznikali dôvodné pochybnosti. V nadväznosti na uvedené bude krajský súd musieť stvárniť výsledky svojho postupu v rámci dôvodov svojho rozhodnutia tým spôsobom, aby medzi skutkovými zisteniami a ich pretavením do odôvodnenia nevznikali obsahové skreslenia a materiálne deformácie. V tejto súvislosti považuje ústavný súd za potrebné poznamenať, že nadobudnutím právoplatnosti tohto nálezu sťažovateľ prestáva byť právoplatne odsúdeným, a preto bude povinnosťou krajského súdu rozhodnúť o väzbe sťažovateľa (§ 362e ods. 1 Trestného poriadku), teda či sa sťažovateľ ponecháva na slobode, alebo bude vzatý do väzby. Pre úplnosť ústavný súd podotýka, že týmto nálezom nenahrádza činnosť všeobecného súdu uplatňujúceho právomoc v trestnom konaní a nevyslovuje ani finálny úsudok všeobecného súdnictva o vine, resp. nevine sťažovateľa z poukazovaného trestného činu lúpeže. Toto ustálenie bude závisieť od výsledkov konania po vrátení veci krajskému súdu ústavným súdom.

19. Pokiaľ ide o uznesenie najvyššieho súdu, ústavný súd uznáva, že najvyšší súd nie je na dovolanie oprávnený preskúmať skutkové zistenia súdov nižšieho stupňa. Avizované konštatovanie je v súlade s textom a zmyslom obsahovej koncepcie dovolania tak, ako je toho času zavedená v Trestnom poriadku, aj podľa ustálenej rozhodovacej praxe ústavného súdu (m. m. napr. II. ÚS 242/2021, III. ÚS 83/2023, III. ÚS 241/2023). Hoci sťažovateľ uvádza opak, ústavná sťažnosť v časti namietajúcej uznesenie najvyššieho súdu v skutočnosti cieľ predovšetkým k sfére hodnotenia dôkazov. Ústavný súd v rámci dôvodov uznesenia najvyššieho súdu neidentifikoval

pochybenia, ktoré by sa týkali hodnotiacich procesov smerujúcich k ustáľovaniu skutkového stavu v inom rámci, než aký vo výsledku vyplynul z uznesenia krajského súdu. Najvyšší súd vo svojom uznesení v súlade s koncepciou filozofiou svojho prieskumného poslania vymedzeného mantinelmi procesnej úpravy obsiahnutej v Trestnom poriadku nedospel zo skutkového hľadiska k iným záverom, ako uviedol krajský súd. Z uvedeného dôvodu ústavný súd predmetnej časti ústavnej sťažnosti nepriznal procesný úspech a vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu nepovažoval kasačnú intervenciu za potrebnú (bod 4 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

20. Ústavný súd podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním v konaní pred ústavným súdom, a priznal mu náhradu 1 678,81 eur. Priznaná suma náhrady trov konania pozostáva z odmeny za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane porady právneho zástupcu sťažovateľa so sťažovateľom v ústave na výkon trestu odňatia slobody, ako aj podanie repliky) podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov pri tarifnej odmene 371 eur za jeden úkon právnej služby v roku 2025 a režijnom paušále ku každému z nich po 14,84 eur. Sťažovateľovi vznikol aj nárok na náhradu cestovného za cestu realizovanú jeho právnym zástupcom do ústavu na výkon trestu odňatia slobody a späť v sume 197,53 eur, ako aj nárok na náhradu za stratu času za cestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody a späť v sume 395,68 eur. Uvádzaná suma bez zvýšenia o daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) predstavuje 1 364,89 eur. Pretože právny zástupca sťažovateľa je platiteľom DPH, sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania zvýšenú o DPH, čo predstavuje celkom 1 678,81 eur.

21. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je krajský súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (bod 3 výroku tohto nálezu).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júla 2025

Robert Šorl
predseda senátu